

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 69 Pž-1773/2020-2

R E P U B L I K A H R V A T S K A

R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ružice Omazić, predsjednice vijeća, Mirte Matić, sutkinje izvjestiteljice i Božene Zajec, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja STEČAJNA MASA IZA DUCTOR d.o.o. u stečaju, Preradovićeve 13, Zagreb, OIB 27263907589, protiv tuženika ERSTE & STEIERMARKISCHE BANK d.d. Rijeka, Jadranski trg 3/a, OIB 23057039320, kojeg zastupa punomoćnica Katja Jajaš, odvjetnica u Rijeci, Trg 128. brigade hrvatske vojske 4, radi utvrđenja nepostojanja tražbine i brisanja založnog prava, odlučujući o tužnikovoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-593/2012-31 od 6. ožujka 2014., u sjednici vijeća održanoj 20. studenog 2020.

r i j e š i o j e

I. Ukida se presuda Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-593/2012-31 od 6. ožujka 2014. u točkama I. i II. njezine izreke i predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

II. O troškovima žalbenog postupka prvostupanjski sud će odlučiti u konačnoj odluci.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Trgovačkog suda u Rijeci utvrđeno je da ne postoji tražbina tuženika osigurana založnim pravom na nekretnini pobliže opisanoj u izreci rješenja te je određeno da se ima izvršiti povrat u prijašnje zemljišnoknjižno stanje i nalažen je upis brisanja zemljišnoknjižnog stanja uspostavljenog temeljem rješenja Z-10623/04 od 11. kolovoza 2004., uz uspostavu zemljišnoknjižnog stanja kakvo je bilo prije tog upisa (točka I. izreke), naloženo je tuženiku naknaditi tužitelju parnične troškove u iznosu od 9.862,50 kn s pripadajućim zateznim kamatama (točka II. izreke) i odbijen je tužiteljev zahtjev za naknadu parničnog troška uz iznosu od 3.437,50 kn (točka III. izreke).

Iz obrazloženja proizlazi da je prvostupanjski sud tako odlučio jer je utvrdio da ne postoji tražbina tuženika prema društvu Konstruktor d.d., na temelju Ugovora o okvirnom iznosu zaduženja i osiguranju hipotekom na nekretnini br. ES 673/04, na temelju kojega je upisano založno pravo na nekretnini tužitelja. O troškovima postupka odlučeno je primjenom čl. 154. st. 1. i čl. 155. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14; dalje: ZPP).

Protiv navedene presude žalbu je podnio tuženik iz svih dopuštenih razloga u bitnome navodeći da je pogrešna ocjena prvostupanjskog suda da tuženik nema tražbinu prema društvu Konstruktor d.d. koja je osigurana založnim pravom na predmetnoj nekretnini. Ističe da su Ugovor o izdavanju bankovne garancije od 11. kolovoza 2004. i Ugovor o izdavanju bankovne garancije od 17. kolovoza 2004. sastavni dio Ugovora o okvirnom iznosu zaduženja i osiguranju hipotekom na nekretnini br. ES 673/04 na temelju kojeg ugovora je i upisana hipoteka na spornoj nekretnini upravo do okvirnog iznosa zaduženja odnosno do iznosa od 376.000,00 EUR-a. Ističe da je iz izvotka iz zemljišnih knjiga za spornu nekretninu vidljivo da je pravo zalog upisano na navedenoj nekretnini upravo na temelju Ugovora br. 673/04 i da je stoga pogrešan zaključak suda da je tužitelj stekao knjižno pravo neopterećeno pravom koje nije bilo upisano u zemljišne knjige u trenutku uknjižbe njegovog prava, budući da je predmetna hipoteka bila upisana u trenutku kada je tužitelj stekao spornu nekretninu.

Tužitelj nije dao odgovor na žalbu.

Žalba je osnovana.

Ispitavši prvostupanjsku presudu u skladu s odredbom čl. 365. st. 1. i 2. ZPP-a („Narodne novine“ broj: 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19), u granicama razloga navedenih u žalbi te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da predmetna presuda u točkama I. i II. njezine izreke, nije zakonita i pravilna.

Predmet spora je tužiteljev zahtjev za utvrđenje da ne postoji tražbina tuženika osigurana založnim pravom na nekretnini pobliže opisanoj u izreci rješenja te slijedom toga zahtjev za uspostavu ranijeg zemljišnoknjižnog stanja uz upis brisanja hipoteke.

Iz spisa proizlazi:

- da su tuženik kao vjerovnik i Konstruktor d.d. kao dužnik sklopili 9. kolovoza 2004. Ugovor o okvirnom iznosu zaduženja i osiguranju hipotekom na nekretnini ES 673/04. (dalje: Ugovor br. ES 673/04),
- da su stranke tog Ugovora, ugovorile da će tuženik dužniku odobravati kredite, izdavati garancije, otvarati akreditive s odloženim polaganjem pokrića i odobravati druge plasmane iz registrirane djelatnosti tuženika do iznosa od 376.000,00 EUR-a (članak 1.1.),
- da su stavkom 2.2. Ugovora ugovorile da posebni ugovori, koje će stranke sklapati na osnovu ovog Ugovora, čine sastavni dio Ugovora,
- da radi osiguranja pravovremenog i urednog izvršavanja obveza iz Ugovora br. ES 673/04, kao i pojedinačnih ugovora iz članka 1. Ugovora, dužnik (Konstruktor d.d.) daje tuženiku založno pravo na nekretnini opisanoj u članku 6. Ugovora odnosno upravo na spornoj nekretnini,
- da su 17. kolovoza 2004. tuženik i Konstruktor d.d. sklopili su Ugovor o izdavanju bankovne garancije br. 97010073-5401081602 (dalje: Ugovor br. 602) na iznos od 49.299,00 kn i kojim ugovorom je u čl. 8. utvrđeno da su stranke 3. rujna 2003. sklopile Ugovor o okvirnom iznosu zaduženja i osiguranju fiducijem nekretnine br. ES 58/03 i 9. rujna 2004. Ugovor o okvirnom iznosu zaduženja i osiguranju hipotekom na nekretnini br. ES 673/04 i 19. rujna 2003. Ugovor o kratkoročnom limitu br. 206/03 i da ovaj Ugovor br. 602, čini sastavi dio navedenih Ugovora,

- da su 11. kolovoza 2004. tuženik i Konstruktor d.d. sklopili Ugovor o izdavanju bankovne garancije br. 97010260-5401081798 (dalje: Ugovor br. 798) na iznos od 3.194.862,20 kn i kojim ugovorom je u čl. 8. utvrđeno da se navedeni Ugovor br. 798 smatra sastavnim dijelom Ugovora o okvirnom iznosu zaduženja i osiguranju fiducijem nekretnine br. ES 58/03 i Ugovora o okvirnom iznosu zaduženja i osiguranju hipotekom na nekretnini br. ES 673/04,

- da je u zemljišnim knjigama na spornoj nekretnini upisana hipoteka na temelju Ugovora o okvirnom zaduženju i osiguranju hipotekom na nekretnini ES 673/04 od 9. kolovoza 2004 za iznos od kunske protuvrijednosti 376.000,00 EUR.

Prvostupanjski sud je počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a, jer presuda nema razloga o odlučnim činjenicama i o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava i tih isprava, pri čemu nisu ostvareni uvjeti za primjenu odredbe čl. 373.a ZPP-a.

Pravilno ukazuje tuženik da je prvostupanjski sud pogrešno ocijenio sporni Ugovor br. ES 673/04, kao i Ugovore br. 602 i 798. Naime, prvostupanjski sud ocjenjuje da predmetnim pravom zalogu nije osigurana tražbina tuženika na temelju Ugovora 798, već samo tražbina na temelju Ugovora ES 673/04. Međutim, imajući u vidu odredbe Ugovora ES 673/04 kao i odredbe Ugovora br. 798, sasvim je razvidno da navedeni ugovori čine jednu cjelinu, a kako je to upravo i navedeno u čl. 2.2. Ugovora br. ES 673/04 i čl. 8. Ugovora br. 798.

Naime, iz samog Ugovora br. ES 673/04, a posebno iz odredbe čl. 1. Ugovora br. ES 673/04 je razvidno da tim Ugovorom tuženik nije dužniku isplatio nikakva novčana sredstva, već je iz određenja tog Ugovora, da se radi o „okvirnom“ ugovoru, jasno da će na osnovu tog Ugovora, banka u skladu sa potrebama dužnika, odobravati dužniku kredite, „izdavati garancije“, otvarati akreditive i odobravati druge plasmane iz registrirane djelatnosti banke. To znači da tek sklapanjem tih pojedinačnih ugovora, dolazi do stvaranja obveze na isplatu od strane banke i obveze na vraćanje isplaćenih iznosa od strane dužnika. Upravo navedeno je svrha okvirnih ugovora, jer se njima samo određuje „okvir“ poslovanja između određenih subjekata te svi drugi pojedinačni ugovori koje stranke sklope na temelju takvog Ugovora, čine sastavi dio tog Ugovora.

Imajući u vidu navedeno, kao i činjenicu da su stranke u čl. 5.1. Ugovora br. ES 673/04 i izrijekom ugovorile da dužnik radi osiguranja pravovremenog i urednog izvršavanja obveza iz tog Ugovora kao i „pojedinačnih ugovora iz članka 1. Ugovora“, (u članku 1. se navodi da će se na temelju tog Ugovora sklapati pojedinačni ugovori), daje banci založno pravo upravo na spornoj nekretnini te imajući u vidu da Ugovor br. 798 čini sastavi dio Ugovora br. ES 673/04, to je pogrešna ocjena prvostupanjskog suda da spornom hipotekom nije osigurano potraživanje tuženika na temelju Ugovora br. 798.

Nadalje, tužitelj je tijekom postupka, tvrdio i da je potraživanje tuženika prestalo plaćanjem i to kroz ovršne postupke protiv društva Konstruktor d.d., te je na navedenu okolnost predlagao provođenje knjigovodstvenog vještačenja. Osim navedenog, tužitelj je na tu okolnost dostavio i konto karticu na listu 134. – 144. i 148. – 154. spisa, dok je tuženik na okolnost da postoji njegovo nepodmireno potraživanje prema društvu Konstruktor d.d., dostavio dokumentaciju na listu 164. – 171. spisa (pregled po partiji 5401080798, pregled partije 5401028777, izvod iz poslovnih knjiga, obračun kamate). Na navedenu okolnost je

izveden i dokaz saslušanje svjedoka Zinka Grgurića, stečajnog upravitelja dužnika Konstruktor d.d. Međutim, prvostupanjski sud zbog pogrešnog pravnog pristupa nije uopće dao ocjenu izvedenih dokaza, niti je izveo od tužitelja predloženi dokaz knjigovodstvenim vještačenjem na okolnost plaćanja potraživanja tuženika prema društvu Konstruktor d.d., čime je počinio bitnu povredu odredaba postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a, jer presuda nema razloga o odlučnim činjenicama. Zbog navedenog je i činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno. Napominje se da je sukladno odredbi čl. 219. ZPP-a, ona strana koja iznosi određenu tvrdnju, dužan tu svoju tvrdnju i dokazati pa je stoga na tužitelju koji tvrdi da tražbina tuženika ne postoji, leži teret dokaza da to dokaže kao što je tužitelj dužan dokazati i svoju tvrdnju da je sporno potraživanje tuženika prestalo plaćanjem.

Slijedom navedenog, primjenom odredbe čl. 369. st. 1. i čl. 370. ZPP-a prvostupanjsku presudu valjalo je ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, kako je odlučeno u točki I. izreke ovog rješenja.

U ponovnom postupku prvostupanjski sud će imajući u vidu razloge iznesene u obrazloženju ovog rješenja, pravilno i potpuno utvrditi činjenično stanje na način da će ocijeniti izvedene dokaze sukladno odredbi čl. 8. ZPP-a te će ukoliko ocijeni da je to potrebno, izvesti predloženi dokazni knjigovodstvenim vještačenjem te će potom pravilno primijeniti materijalno pravo i donijeti pravilnu i na zakonu osnovanu odluku koju će valjano obrazložiti.

Odluka iz točke II. izreke ovog rješenja temelji se na odredbi čl. 166. st. 3. ZPP-a.

Zagreb, 20. studenog 2020.

Predsjednica vijeća
Ružica Omazić

Broj zapisa: **1789a-c63ce**

Kontrolni broj: **08428-54ba3-7464c**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=RUŽICA OMAZIĆ, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.